

MISSIE B.E.U.

De missie hoeft niet te verwonderen en kan duidelijk worden terug gevonden in de naamgeving:

Buitengewoon En Uitzonderlijk

De keuze voor de missie komt vanuit het idee dat een andere aanpak noodzakelijk is om de leerlingen opnieuw mee te kunnen nemen in het verhaal. Naast buitengewoon, iets wat past binnen het kader van het buitengewoon onderwijs en de andere aanpak, kiezen we ook voor het woord uitzonderlijk. Het woord uitzonderlijk duidt er op dat we dit willen inzetten wanneer andere opties uitgeput zijn, het is geen standaardkeuze en beperkt in tijd. We willen met het woord uitzonderlijk ook een positieve connotatie brengen waarbij het geloof in de leerlingen voorop staat. Wanneer de missie wordt afgekort kom je uit bij B.E.U., een heel bewuste keuze, want vaak gaat het om leerlingen die het eigenlijk allemaal niet meer zien zitten. Jongeren die het schoolse gegeven hebben los gelaten, die geen aandacht meer vestigen op hun gedrag en/of het gaat om leerkrachten die aan het einde van hun latijn zijn. Leerkrachten die de weg met de leerlingen niet meer zien, die een rustpunt en ondersteuning nodig hebben om terug de draad te kunnen opnemen.

VISIE B.E.U.

In B.E.U. willen we een antwoord bieden aan de actuele vragen van sommige leerlingen. Sommige leerlingen slagen er niet in binnen het huidige systeem te functioneren. Hun hulpvragen overschrijden systemen die we tot op heden hebben gehanteerd. In B.E.U. willen we een veilige haven zijn voor leerlingen. Hiervoor kunnen kinderen instromen in diverse categorieën.

Eenzijds is B.E.U. een project voor leerlingen die starten aan hun laatste kans. Leerlingen die uitvallen, gedrag stellen dat niet toelaatbaar is voor ons schoolsysteem, verdienen een kans om zich te herpakken, ook na heel wat kansen binnen het systeem. Ze verdienen de ruimte waar naar hun verhaal kan geluisterd worden en waar een nieuw antwoord kan gezocht worden op hun noden.

Anderzijds is B.E.U. een tussenstation tussen leerlingenbegeleiding en de klas. Leerlingen kunnen op deze manier terecht bij leerkrachten die leerlingen in het tussenstation verwelkomen met een open geest.

Als laatste heeft B.E.U. een sterk preventieve werking voor leerlingen die voelen dat hun functioneren niet optimaal is, leerlingen die omwille van diverse problematieken, opmerken dat ze iets missen en iets extra nodig hebben. In bepaalde levensfase heb je extra socio-emotionele ondersteuning nodig, naast interne en externe therapeutische hulpverlening kan een andere benadering binnen onderwijs ondersteunend en coachend zijn om zichzelf langer te kunnen handhaven binnen een systeem.

Binnen de 3 verschillende categorieën willen we echter streven naar één doelstelling:

Preventief inzetten op verbinding en welbevinden, afstappen van het geboden groepswerkplan, kleine stappen kunnen zetten om te kunnen herintegreren in een voltijds klas-programma met de nodige vaardigheden, ontwikkelt vanuit de leerling zelf.

Kernwaarden voor het B.E.U. project zijn verbinding, houvast, socio-emotionele ondersteuning, sensitieve responsiviteit, veilige haven en containment. Deze zullen later verder worden toegelicht.

6 KERNWAARDEN BINNEN B.E.U

B.E.U. wil een veilige haven zijn als antwoord op het gedrag van leerlingen. Dit vanuit de veronderstelling dat gedrag steeds een verhaal vertelt en vaak een hulpvraag in houdt, de hulpvraag is niet altijd zichtbaar of wordt niet altijd uitgesproken maar vaak is er een gebrek aan één van de basisbehoeften die aan de oorzaak ligt van het grensoverschrijdend gedrag.

Door de behoeften in kaart te brengen willen we kansen creëren voor de leerlingen en de kans op kwalificatie opnieuw verhogen.

Dit willen we doen aan de hand van 6 kernwaarden binnen B.E.U.

Kernwaarde 1:sociaal -emotionele ontwikkeling: leerlingen die uitvallen: een ontwikkelingsverhaal?

Ontwikkeling start niet op de leeftijd van 12-13 jaar als leerlingen bij ons starten. Onze leerlingen hebben een verleden, hebben een verhaal, maar hebben ook al heel wat stappen gezet in hun ontwikkeling. Bij sommigen vanzelfsprekend, bij anderen met een hapering waardoor ze bij ons terechtkomen. Vooral in te zoomen op het socio-emotionele luik wordt kort ingezoomd op hechting, meer bepaald vroegkinderlijke hechting.

Bowlby omschrijft hechting als iets universeel en biologisch van oorsprong. Om te kunnen overleven heb je de nabijheid van anderen nodig. In eerste instantie is de moeder noodzakelijk om te overleven; Hier zal dus ook een hechtingsrelatie ontstaan; later komen er meerdere hechtingsfiguren bij. Hoe deze hechting verloopt, heeft vaak te maken met hoe de hechtingsrelatie met de moeder is. Wanneer er sprake is van een veilige hechting gaat het kind vertrouwen ontwikkelen in zichzelf en de andere waardoor er een band in verbinding ontstaat. Bij een onveilige hechting gaat het kind proberen overleven, het kent de veiligheid van de ander niet, het kind probeert emotioneel te overleven, met gevolgen in handelen, voelen en denken.

Bowlby stelt dus dat het mechanisme, het gehechtheidsysteem aanwezig is binnen iedere persoon. Er zijn echter momenten waarbij dit systeem 'aan' staat, en momenten waarbij dit systeem 'in slaapstand' is. Bij bepaalde triggers springt het gehechtheidssysteem onmiddellijk aan. Wanneer een gehechtheidssysteem 'aan' staat dan kunnen we dit waarnemen in gedrag. Wat de hechtingsstijl (en het bijhorende gedrag) is, is minder vast bepaald. Dit wordt bepaald in interactie met de omgeving, in interactie met de ander.

De verschillende hechtingsstijlen ontwikkelen zich in de vroege kindertijd. Deze worden echter vertaald in interne werkmodellen. Bij deze werkmodellen gaat het om de verwachtingen die je naar anderen hebt en naar jezelf, hoe je naar relaties kijkt. Bij een veilige hechting leer je dat je op de ander kan rekenen en erop mag vertrouwen, bij een onveilige relatie leer je vaak dat de andere onbetrouwbaar is.

Hoe je zelf gehecht bent heeft een grote invloed in de hechtingsrelaties met anderen. Onder andere in het sluiten van vriendschappen kan dit een belangrijke rol spelen.

En zie hier de link naar de doelgroep, de 12-21 jarigen. De interne werkmodellen kunnen we niet negeren. Ze zijn er, ze zijn ontstaan voor we in het verhaal waren, maar zijn uiterst cruciaal in het werken met mijn doelgroep. Ook hechting is iets fragiel, zeker in ontwikkeling. Een veilige hechting wordt gezien als vanzelfsprekend, maar voor sommigen, omwille van diverse omstandigheden is het allesbehalve vanzelfsprekend.

Wat heb je nodig om te kunnen zeggen 'ik zie jou' bij de doelgroep van B.E.U. , bij de kinderen die ik begeleid?

Dit antwoord vonden we in de afstemming. Afstemmen op wat ze nodig hebben, welke behoeften aan de grondslag liggen van hun psychisch functioneren. We vonden dit terug in het kader van Anton Došen.

Bij heel wat van de leerlingen is er een disharmonisch intelligentieprofiel. Dit heeft echter ook zijn invloed op het functioneren van de leerling. Dit wil zeggen dat deze cliënten niet synchroon ontwikkelen op alle ontwikkelingslijnen.

Anton Došen merkt dit ook op bij mensen met een verstandelijke beperking (zie bijvoorbeeld het verschil tussen de kalenderleeftijd en de te verwachten cognitieve ontwikkeling) en gebruikt dit onder andere als basis om aan te geven dat het belangrijk is om te gaan kijken naar de socio-emotionele ontwikkeling om een goede begeleidingsstijl te ontwikkelen. In begeleiding bij mensen is het altijd belangrijk om te gaan kijken naar de draaglast en de draagkracht. Het socio-emotioneel functioneren geeft ons een zicht op het effectief aan kunnen van een aantal zaken zodat we mensen niet gaan overschatten (ondanks dat ze er misschien motorisch of cognitief wel de mogelijkheden toe hebben).

FASE 1- adaptatiefase

Op deze leeftijd heeft het kind nood aan een 'hulp-ik' die bemiddelt in zijn plaats. Deze persoon moet ervoor zorgen dat het kind niet overspoeld wordt door zijn onlustgevoelens.

Voorbeelden van deze hulp-ik functie zijn: het doseren van stimulatie, het doseren van frustratie en het reduceren van spanning.

FASE 2- socialisatiefase

Dit is de fase waarin transitionele objecten een betekenis kunnen krijgen. We kunnen transitionele objecten ruimer zien dan enkel een knuffelbeer. Dit kan bijvoorbeeld ook een telefoon zijn, een foto etc. Er is namelijk sprake van objectpermanentie, het kind weet dat wanneer iets wordt verstopt, het niet echt weg is.

FASE 3- eerste individuatiefase

In deze fase zet het kind de eerste stappen in de ontwikkeling van het ik als afgescheiden van de ander. De andere is niet meer noodzakelijk voor exploratie, het kind wil het alleen doen.

FASE 4- eerste identificatiefase

Dit is de fase waarin meer afstand wordt genomen van diegene die zorg opnemen voor het kind. Binnen deze fase ziet het kind zich minder in functie van de ander, maar naast een ander. De eerste vriendschappen ontstaan. In deze fase komen de vragen 'hoe' en 'waarom' veelvuldig voor. Het is ook hier dat de basis van een geweten groeit en dat er

sprake is van een groeiend normbesef. Het is de fase waarin kinderen opmerken dat ze een keuze kunnen maken en dat ze zelf initiatief leren nemen. Kinderen gaan zich vergelijken met de andere in deze fase, merken het verschil op. Er komt verder meer differentiatie in emoties.

FASE 5- realiteitsbewustzijn

Dit is de laatste fase die beschreven wordt rond de socio-emotionele ontwikkeling door Došen. In deze fase gaat het kind een eigen plaats en rol opnemen in de sociale omgeving, kan er gesproken worden over zelfvertrouwen en wordt er een eigen invulling gegeven aan vriendschap en vrije tijd. Het kind kent zichzelf en vaardigheden zoals introspectie en reflectie komen tot ontwikkeling.

kernwaarde 2: veilige haven

We willen binnen B.E.U. een veilige haven zijn waar de leerlingen zichzelf kunnen terug vinden. Waar de veilige haven in pedagogisch handelen bij jongere kinderen vaak wordt gebruikt om het evenwicht tussen exploratie en ondersteuning, binnen B.E.U. willen we dit kader verbinden aan de afbeelding hierboven. We willen de verbinding maken tussen het ondersteunen van het socio-emotioneel welbevinden op basis van de noden van de leerlingen die er anders uitzien in hun puberteit dan bij jonge kinderen.

Vanuit een veilige basis is het mogelijk om te gaan exploreren. Maar wanneer het moeilijk loopt zend de leerling signalen uit dat het niet goed gaat en dat er meer ondersteuning opnieuw nodig is, er is een baken nodig waarop het kind kan terugvallen waar nodig. Een basis waarin vertrouwen is dat men het emotioneel kan dragen, dat er veiligheid en bescherming is, troost en containment van gevoelens.

In B.E.U. is het deze veilige haven die we willen opbouwen, gezien de moeilijke gehechtheid van sommige leerlingen is dit enorm moeilijk en is er steeds sprake van een heel broze band. We zijn ons hier uiterst van bewust en zitten dan hier ook sterk op in, maar we blijven proberen een basis te creëren.

De andere belangrijke pijlers geven ons een basis om aan deze veilige haven te bouwen.

Kernwaarde 3: sensitieve responsiviteit

Sensitieve responsiviteit is het ontvankelijk zijn voor signalen van leerlingen door de leerkracht. Het gaat er om dat de taal die leerlingen uitsturen wordt ontvangen door de leerkracht. In het B.E.U. project willen we inzetten op het versterken van de sensitieve responsiviteit, door de achtergrondervaring van één van de grondleggers zijn we natuurlijk heel veel te weten gekomen over sommige signalen. We zijn gaan letten op dingen die leerlingen zowel verbaal als non-verbaal uitzenden. Door de hoogsensitiviteit van één van de grondleggers en de therapeutische achtergrond van de andere werd een sterke basis gelegd voor het sensitief-responsieve. Door het beschrijven van lichaamstaal en het benoemen van kleine woorden, proberen we leerkrachten en andere leerlingen te duiden op de taal van de leerling. We proberen ook iets te doen met wat we ontvangen, we spelen in op de noden die worden gesignaleerd aan de hand van de signalen die worden uitgestuurd.

Een luikje waarin dit duidelijk tot uiting komt is de afstemming rond afstand-nabijheid: hier geven leerlingen vaak heel wat signalen rond aan, door hier gehoor aan te geven, voelen kinderen zich vaak gezien/ gehoord. We vatten sensitieve responsiviteit samen voor het

onderwijskader als de leerkracht geeft structuur en geborgenheid waar nodig afgestemd op de individualiteit van de leerling.

Kernwaarde 4: containment

Het sensitief responsief zijn is een noodzakelijke voorwaarde om tot containment te kunnen komen.

Rond containment kan één van volgende definities worden terug gevonden die van toepassing is op de context binnen B.E.U.:

Veiligheid wordt geboden door 'containment' (opvang) van negatieve emoties die het kind zelf niet kan reguleren en door het kind plezier en positieve emoties te bieden. ... Het kind leert zo om te vertrouwen op de eigen waarneming en ontwikkelt het vermogen om zijn affecten te reguleren

Binnen de context van B.E.U. merken we op dat er heel wat leerlingen niet om kunnen met hun emoties. Er is vaak sprake van externaliserend gedrag waarbij de leerlingen hun gevoel naar buiten projecteren. Door in te zetten op containment, proberen we de leerling te ondersteunen en een nieuwe basis te bouwen (inzetten op de veilige haven).

Later lichten we toe hoe we dit vertalen in de praktijk.

Kernwaarde 5: verbinding

Door in te zetten op verbinding proberen we sensitieve responsiviteit en containment proberen we te ondersteunen. Verbinding behouden zien we binnen B.E.U. vooral als een een verantwoordelijkheid van de leerkracht, eerder van de leerling. Dit omwille van de complexe problematieken van de leerlingen. Leerlingen gaan vaak op zoek naar het breekpunt waar net de kracht erin zit om steeds opnieuw op zoek te gaan naar een manier waarop verbinding kan hersteld worden.

Kernwaarde 6: houvast

Binnen het B.E.U. project vinden we het noodzakelijk om een houvast te bieden aan de leerlingen. Deze houvast proberen we te creëren door consequent handelen op de voorgrond te zetten. Het wordt samengevat als ' wat je afsprekt, doe je'. Alleen op deze manier kunnen we voorgaande kernwaarden ondersteunen.

B.E.U. WERKING BINNEN DE SCHOOL

De kracht van de B.E.U. werking zit hem in het gedragen worden door de school. Wanneer de leerling het gevoel heeft een bedding te hebben, is herstel vaak mogelijk. Wanneer iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt in het maken van verbinding met leerlingen en elkaar kunnen we enkel de leerling versterken.

In De B.E.U. werking doorlopen we 5 fasen waarvan 1 fase optioneel is:

- kennismakingsfase
- rustfase

- grensfase
- (herstelfase)
- Herintegratiefase

kennismakingsfase

In deze fase gaat de B.E.U. leerkracht voornamelijk kennismaken met de leerling. Het groepswerkplan wordt losgelaten en de leerkracht gaat op zoek naar verbindingsmogelijkheden. De ingang kan verschillend zijn, de leerkracht kan starten vanuit een gesprek individueel met de leerlingen, vanuit een gesprek samen met de orthopedagoog of een gesprek samen met leerlingenbegeleider/directeur. Deze startpunten worden zorgvuldig gekozen. Is het nodig om de leerling een grens aan te geven? Dan gaat de B.E.U. leerkracht zich opstellen als diegene die de leerling zal helpen, en neemt deze plaats aan de kant van de leerling bij het gesprek met de leerlingenbegeleider/ directie, is het een leerling die snel overvraagt is maar nood heeft aan een individueel gesprek? Dan start de B.E.U. leerkracht een gesprek op over interesses hoe het gaat, of er een probleem is... Naargelang de noden van de leerling probeert men hier meteen op in te spelen. Het opbouwen van een vertrouwensrelatie staat centraal, ook al wil dit zeggen dat de B.E.U. leerkracht even in de onmacht ten opzichte van de school mee moet stappen. In deze kennismakingsfase staat elkaar leren kennen centraal.

In deze fase gaan we op zoek naar de sterktes en zwaktes van de leerling, brengen we zoveel mogelijk noden in kaart.

Rustfase

In deze fase gaat men op zoek naar activiteiten die de stress van leerlingen omlaag halen, dit gaat meestal om kleine opdrachtjes. Wat rust brengt voor leerlingen brengen we in kaart in de eerste fase en dit vertalen we naar activiteiten die mogelijk zijn binnen de werking. Voor leerlingen die fysiek energie kwijt moeten: stenen kappen, grond verscheppen etc. Voor leerlingen die nood hebben aan repetitief werk: stenen verplaatsen, vegen etc. Voor leerlingen die nood hebben aan volledige rust: rustlokaal gebruiken.

Wat belangrijk is, is dat ook hier wordt ingezet op het maken van verbinding. De kernwaarden die voorheen beschreven werden, blijven de rode draad doorheen alle fasen van de B.E.U. werking.

Er wordt dan ook dagelijks meermaals een gesprek gevoerd, ook pauzes worden begeleid waar nodig en de leerling heeft de ruimte om zijn verhaal te vertellen en het vertrouwen verder uit te bouwen. De leerling heeft de ruimte om opnieuw te kunnen starten vanuit een basis van vertrouwen en in de rustfase is er ruimte om deze basis verder op te bouwen vooraleer terug verder te werken naar schoolloopbaan toe. In deze fase zetten we de leerling centraal. We hebben nog maar weinig schoolse verwachtingen in dit kader, ook naar regels en afspraken weten we dat we de leerling ook ruimte moeten geven om met zijn emoties en gedrag te leren omgaan, we kijken hier anders naar en proberen we zelf de verantwoordelijkheid te nemen voor gedrag door heel sterk te gaan containen.

Grensfase

In deze fase gaan we echter terug opbouwen naar schoolse verwachtingen. Waar de schoolse verwachtingen in de vorige periode eerder laag waren gaan we deze terug stap voor stap opbouwen. We gaan de taakspanning opnieuw uitbreiden, zetten in op zelfstandig werk, werken aan vaardigheden om in team te kunnen functioneren. Hiervoor gaan we werken aan de hand van de doelen die werden opgenomen in het servicedocument type 3 omdat deze ons naar kleinere doelen laten kijken, wat het concreter maakt om aan gedrag te werken. Wat belangrijk is, is dat de stappen wel overwogen worden genomen maar dat ook een terugval toegestaan is, het wisselen tussen de rust en de grensfase tot we terug kunnen opbouwen naar de klaspraktijk is een belangrijk mechanisme.

Het is belangrijk dat de leerling uiteindelijk kan terug stromen naar de klas en dat ook de leerkrachten zich betrokken voelen in het verhaal. Het is in deze fase dat ook terug met de leerkrachten aan de slag wordt gegaan. De noden worden doorgegeven aan de leerkrachten, de beeldvorming wordt uitgebreid, zodat ook leerkrachten opnieuw met een ander perspectief kunnen gaan kijken. Doelstelling is om samen tot doelen te komen voor de herinstap in de klas in de volgende fase, de leerkracht versterken, het perspectief ondersteunen, is hier een belangrijk onderdeel van de grensfase.

Optioneel; herstelfase

Wanneer de start in B.E.U. was na een incident met een leerkracht of eventueel met een leerling is het van belang dat er oog is voor herstel. De gebeurtenis kaderen, maar ook zorgen voor een afronding is noodzakelijk om de leerling opnieuw te kunnen laten aansluiten. Deze fase wordt vorm gegeven door naar alle standpunten te luisteren en in te zetten op opnieuw verbinden, we laten de leerling meerdere perspectieven zien, waardoor begrip voor de situatie kan ontstaan. Waar nodig laten we de leerling een herstelgebaar uitvoeren, dit hoeft niet noodzakelijk een overduidelijk excuus te zijn, we vertalen elk klein gedrag dat mogelijks in de richting van herstel wijst, naar de leerkracht. De sensitieve responsiviteit van de B.E.U. leerkracht is hier van belang om ook deze vertaling naar de leerkrachten te kunnen maken.

Herintegratiefase

In deze fase richten we ons op de klaspraktijk. Stapsgewijs gaan we de leerling terug integreren, ondersteund en begeleid door de B.E.U. leerkracht, soms van heel dichtbij, soms op afstand. Hoe de herintegratie gebeurt wordt afgestemd op de noden van de leerling en op de mogelijkheden van de klassenraad. Ook hier kan een stapje terug worden gezet waar nodig en wordt opnieuw de verbinding gemaakt met de leerlingnebegeleiding om te zorgen dat dit goed verloopt. Hier is het natuurlijk van belang om samen met de leerkrachten van de klassenraad op zoek te gaan hoe een antwoord kan gegeven worden op de noden van de leerlingen in de klaspraktijk, zodat ook hier een ondersteuning en verbinding is.

DIDACTISCHE PRINCIPES

Hoe omgaan met je leerlingen en op maat proberen afstemmen? Hoe alles combineren en toch nog het overzicht blijven behouden? Een aantal tips die cruciaal zijn en waarvan het belangrijk is om even af te checken of het je lukt als leerkracht om deze te handhaven. Ga vooral ook op zoek naar wat jij nodig hebt om er mee om te kunnen gaan.

Een nette klasomgeving

- Zorg dat de tafels recht staan
- Schenk aandacht aan een gestructureerde lay-out
- Bewaak de structuur in de cursus
- Bewaak dat leerlingen zorgvuldig en nauwkeurig werken

Standaardiseer je werkwijze

Zorg ervoor dat je leerlingen kan laten werken en oefenen in structuren die je toelaten snel te checken hoe goed ze het doen:

- Zorg dat je een goed zicht hebt op de leerprestaties van de leerlingen
 - o Probeer structuur te brengen in het leermateriaal
 - o Denk na over de opstelling van de klas zodat je geen onzichtbare plekken hebt
- Ga doelbewust naar informatie op zoek: loop rond in je klas, maar kijk vooral bewust: ga op zoek naar fouten bij leerlingen maar heb vooral oog voor successen

De leerstof inoefenen

- Begin met een paar oefeningen van de leerstof van de vorige les
- Ga door met oefenen tot ze het zelfstandig kunnen zonder hulp
- Gebruik verschillende variaties en vormen voor de vragen die je stelt
- Grijp elke mogelijkheid voor verrijking en differentiatie

Dubbele planning

Bij elk lesmoment denk je na over wat de leerlingen doen maar ook wat jij als leerkracht op dat moment doet:

- Welke vragen wil je stellen tijdens het onderwijs leergesprek? Op welk denkniveau?
- Wat verwacht je van leerlingen tijdens instructie?
- Hoe zullen leerlingen reageren tijdens de verschillende lesfasen?
- Hoe zullen leerlingen onderling het werk verdelen bij coöperatieve werkvormen?

Tempo

Wissel je activiteiten in de les af, zorg ervoor dat er een combinatie is van snelle en langzame momenten:

- Wissel tussen: kennis opdoen, meedoen met de leerkracht, zonder begeleiding vaardigheden toepassen, discussiëren met klasgenoten en ideeën ontwikkelen, rustig en in stilte nadenken over een idee
- Werk met coöperatieve werkvormen waar mogelijk

Iedere minuut telt

Analyseer je les en vermijdt lege momenten:

- Identificeer de dode momenten zelf (30 seconden in een leeg moment)
- Hou zaken achter de hand voor deze lege momenten (bv. Vragenreeksen of activiteiten)

KLASMANAGEMENT

Leerkracht als manager:

- Maak een onderscheid in regels en routines:
 - o Regels zijn beperkt tot max. 6 en zijn positief geformuleerd, routines zijn er veel en liggen niet vast in het schoolreglement

Mentale houding leerkracht:

- Alertheid, emotionele objectiviteit en zorg voor jezelf staan centraal
- Mensen houden van een leider die het hoofd kan buigen zonder er zelf van ondersteboven te zijn
- De mindset van de leerkracht doet er toe vertrek vanuit een growth mindset

Fouten maken hoort erbij:

- Let erop dat je geen negatieve connotatie geeft aan fouten maken, het hoort erbij

Gelijkmoedigheid:

- Ga op een rustige en gecontroleerde manier om met emoties van de leerlingen:
 - o Temper je emoties, je bent een voorbeeldfunctie
 - o Wees op alles voorbereid en gedraag je alsof niets je kan verbazen en je voor alles een plan hebt klaarliggen
 - o Beschouw de periode na een straf als een nieuwe start
 - o Vermijd geïjkte formuleringen voor terechtwijzigingen, maar zoek zorgvuldig naar woorden die zo effectief en positief mogelijk het gedrag van leerlingen beïnvloeden.

Bouw een klasklimaat:

- Bouw op een authentieke manier een band op met momenten van plezier in een les:
 - o Bouw wedstrijden en spelletjes in
 - o Creëer een wij-gevoel: een eigen taal, namen, rituelen, tradities... hoe onbegrijpelijke voor een buitenstaander, hoe beter
 - o Maak er een act van
 - o Gebruik humor
 - o Zorg voor spanning en verrassing

warm en streng:

- De hoeveelheid warmte en strengheid in balans krijgen door tegelijk aan de ene kant duidelijk, consequent, resoluut en onverbiddelijk te zijn en aan de andere kant positief, enthousiast, betrokken en zorgzaam:
- o Leg uit waarom je bepaalde dingen doet en hoe het hen zou moeten helpen
- o Maak onderscheid tussen gedrag en mensen
- o Wees consequent in je feedback
- o Laat zien dat een straf tijdelijk is, toon ook dat het vergeven is
- o Gebruik warm, non-verbaal gedrag

Leerlingen prijzen:

- Maak onderscheid tussen erkenning en lof. Erkennen doe je wanneer een leerling aan de verwachtingen voldaan heeft door kort te beschrijven wat de leerling gedaan heeft of een korte bedanking te doen. Prijzen doe je wanneer een prestatie buitengewoon is. Dan geef je ook een oordeel over het gedrag
- Vermijd lof dat niet terecht is
- Wie gewoon gedrag looft in plaats van het te erkennen, geeft het signaal dat je eigenlijk niet verwacht dat jouw normale verwachtingen gerealiseerd worden.
- Prijs (en erken) op luide toon, corrigeer zachtjes
- Prijs zo precies mogelijk en richt je op het gedrag en de handelingen waar je meer wilt van zien. Richt je niet op eigenschappen zoals slim zijn, handig zijn. Dan durven leerlingen soms minder initiatief nemen omdat ze dan riskeren een mindere indruk te maken
- Complimenten moeten oprecht zijn. Lof en complimenten worden best niet gebruikt als systeem om tot de orde te roepen.

Positief inkleden:

- Corrigeer en stuur het gedrag van de leerlingen bij aan de hand van deze principes:
- o Leef in het nu
- o Ga uit van de beste bedoelingen
- o Sta anonimiteit toe tot op zekere hoogte
- o Breng vaart in de les en verwoord het positieve
- o Daag uit (intellectueel en op vlak van vaardigheden)
- o Bespreek toekomstverwachtingen en ambities

Klare taal:

- Formuleer heldere, begrijpelijke, zinvolle opdrachten:

- o Duidelijk formuleren: eenduidig en niet voor verschillende interpretaties vatbaar
- o Concreet formuleren: een abstracte vraag of opdracht kunnen anders geïnterpreteerd worden
- o Samenhangend: complexe opdrachten opsplitsen in duidelijke concrete deelhandelingen. Pas dit ook toe bij crisissituaties
- o Waarneembaar: voorzie een zichtbare reactie zodat je snel weet of leerlingen de opdracht beet hebben

100% gehoorzaam:

- Gehoorzaamheid af dwingen doe je op een warme, positieve en impliciete manier:
- o Geef aanwijzingen met een zichtbare component
- o Vermijd halfslachtig meedoen, wacht tot iedereen doet wat jij vraagt
- o Laat zien dat je kijkt
- o Laat leerlingen hun zelfdiscipline trainen: door consequent te handelen

Rustig, tactvol en beslist:

- Neem een stabiele houding aan waarbij je van de leerlingen verwacht dat ze zich coöperatief opstellen, doelgericht werken en medeleerlingen respectvol behandelen:
- o Problemen lossen zich niet vanzelf op: wees er op tijd bij
- o Verwijs naar het gedrag dat je verwacht
- o Dank je wel, werkt
- o Gebruik klare taal
- o Laat een opgewekt gezicht zien
- o Gebruik je bemoedigende blik
- o Hou het roer stevig in handen

Niet – verstorend ingrijpend:

- Je kan werken op diverse manieren:
- o Een non-verbale waarschuwing
- o Positieve groepscorrectie
- o Anonieme individuele correctie
- o Individuele correctie
- o Individueel prijzen
- o Ultrasnelle groepscorrectie

Wees toegankelijk:

- Zorg dat meewerken zichtbaar wordt
- Hou je normen hoog maar zorg ook dat leerlingen bij jou terecht kunnen

Radar:

- Zorg ervoor dat je overzicht hebt wat in je klas gebeurt:
 - o Draai regelmatig en overzie hierbij de dodehoeken
 - o Kijk op het juiste moment zoals bij het begin van een opdracht
 - o Laat zien dat je kijkt: een knikje of een schuin hoofd doet leerlingen beseffen dat je hen in de gaten houdt

Begroeting als startpunt:

- Zorg voor een aangename begroeting:
 - o Leg kort persoonlijk contact met iedere leerling volgens je eigen persoonlijkheid en stijl
 - o Maak verwachtingen duidelijk

De leerlingen bij de les:

- VLORK: stel vragen, luister, richt ogen op de spreker, rechtop zitten, knikken, leer hen dit woord aan, en leer de verwachtingen aan dan kan je hier steeds naar verwijzen
- Hang een krop SLA op : samen luisteren naar anderen
- Maak gebruik van aangeleerde non-verbale signalen om je verwachtingen te duiden

Constructief discussiëren:

- de basis voor discussie moet goed zitten:
 - o duidelijk spreken
 - o elkaar aankijken (of richting elkaar)
 - o elkaars namen noemen vanuit respect
- haak aan bij wat gezegd wordt met vervolgvragen en aansporingen
- standaardbeginners: ik begrijp waarom je dat zegt maar, ik dacht net aan iets vergelijkbaars namelijk, een ander voorbeeld daarvan is, wat jij daar zegt daar wil ik nog even op doorgaan, dat is logisch want dat kun je ook anders uitleggen namelijk, ik denk dat het ingewikkelder is dan jij nu zegt want...
- probeer als leraar boven de discussie te staan: bewaar het ordelijk verloop

- zorg dat de discussie: 'in de box' blijft en dat leerlingen bij het onderwerp in kwestie blijven. Anders dwalen de gedachten af.

Herhaling als kracht:

- als leerlingen niet mee zijn in het verhaal, maak tijd om te herhalen zodat leerlingen steeds succeservaringen hebben!
 - o Voorzie feedbacktijd
 - o Benadruk hoe iets beter kan en leg uit
 - o Pas de techniek snel toe
 - o Leg iedereen verantwoordelijkheid op
 - o Eindig steeds positief
 - o Pak het redelijk aan

Efficiënte routine:

- Leer leerlingen procedures aan die routines worden:
 - o De simpelste procedure is steeds de beste om iets te bereiken
 - o Hoe sneller hoe beter
 - o Instructies dienen kort en bondig te zijn
 - o Plan je procedures grondig en test vooraf
 - o Maak procedures tot routines:
 - ☐ Deel een procedure op in stappen zodat leerlingen die begrijpen en makkelijk kunnen onderhouden
 - ☐ Doe de procedure voor en beschrijf wat je doet
 - ☐ Laat de leerlingen oefenen om zich de procedure eigen te maken. Zo wordt de procedure routine waardoor je op termijn veel tijd zal winnen.
 - ☐ Voer procedures meteen goed in, anders blijf je er de rest van het jaar mee worstelen

Goed begin van de les:

- Creëer goede gewoontes!
 - o De leerlingen weten waar ze moeten gaan zitten en wat ze moeten doen
 - o De pakketjes met kopieën liggen klaar op de tafel van de leerlingen
 - o De agenda en taken staan steeds op dezelfde plaats op het bord

- o De taken worden steeds op dezelfde manier ingeleverd